

Enheten för naturvård

Kallvik SE0110258

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-16682-2016

Namn	Kallvik	Areal	10 ha
Natura 2000-kod	SE0110258		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2016-12-20		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
9070	Trädklädd betesmark	6,4	64

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Kallvik

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljön nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade livsmiljön.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16682-2016

I området är trädklädd betesmark den prioriterade, och enda utpekade, livsmiljön.

Runt sjön Erken finns rika förekomster av gammal grov spärrgrening ek. De förekommer både spritt i skogslandskap och enstaka i odlingslandskapet. Liksom i ett antal fina ekhagar. Dessa förekomster tillsammans möjliggör troligen fungerande spridning av ovanliga eklevande organismer. Vid studier av insektslivet i dessa miljöer har konstaterats att det finns många rödlistade arter, men att det är artfattigare än i ekmiljöerna kring Mälaren där denna miljö finns mer och över större områden. Skillnaderna i artförekomst antas vara en naturlig följd av att ekområdena kring Erken alltid varit relativt isolerade från naturtypens större förekomsterna kring Stockholm, Mälaren och längs kusterna i länets södra och centrala delar. Lavfloran i Erkenområdets ekhagmiljöer verkar inte lida av isolering, här finns många sällsynta arter knutna till grov gammal ek. Flera av ekområdena runt Erken är Natura 2000-områden. Det gäller förutom Kallvik det närbelägna Norra Malma, samt Kristineholm och Hasselhorn.

Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av formellt skydd och/eller avtal, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

Bevarandemål för Kallvik

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

Trädklädd betesmark (9070)

- Arealen trädklädda betesmark ska bibehållas.
- Västra delområdet: området ska utgöras av en ekhage med jätteeckar och helst tre ersättningsträd i olika åldrar per jätteek.
- Östra delområdet: Området ska utgöras av en halvöppen ädellövträdsbevuxen betad hagmark med inslag av jätteeckar.
- Vegetationen ska vara välhävdd av bete varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Grova ekar ska stå solexponerade och fria från konkurrerande träd och buskar.
- Det ska finnas gläntor där solljus når fältskiktet, vilket är en förutsättning för en hävdgynnad flora.
- Igenväxningsvegetation ska inte förekomma eller finnas endast i måttlig omfattning.
- Blommande/bärproducerande buskar och småträd, t.ex. slån, nypon och enar, kan bevaras vid låg täckningsgrad.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

BEVARANDEPLAN**Datum**
2016-12-20**Beteckning**
511-16682-2016**Beskrivning av området**

Natura 2000-området Kallvik ligger vid sjön Erkens sydöstra strand och är uppdelat i två delområden, ett större i öster och ett mindre i väster. Mellan områdena ligger Uppsala universitets limnologiska forskningsstation och området används flitigt för undervisning.

Beskrivning av livsmiljöer**Trädklädd betesmark (9070)**

Det östra delområdet utgörs av en igenvuxen betad lövhage med bitvis stor igenväxning med lövsly. Här växer ek i olika åldrar och de enstaka spärrgreniga ekarna i området vittnar om att området varit mycket öppnare tidigare. I området finns inslag av äldre björkar, askar och tallar samt inslag av bärande buskar som hagtorn, hägg och skogstry. Markfloran utgörs bitvis av lundflora med arter som ormbär, tvåblad och skogsnäva. I nordöstra delen finns ett mindre kärr. Längst i sydost är området gödslingspåverkat. Det västra delområdet utgörs av en udde med en del grova ekar. Här växer även en, oxel, rönn, enstaka gamla tallar, frukträd och hagtornsbuskar samt en bitvis tät underväxt av asp och rosenbuskar. En hävdgynnad flora med bl a brudbröd, tjärblomster, gullviva, smultron och mandelblom är spridd i området. Längs västra stranden finns ett antal aspar med bohål för fåglar. I båda områdena finns en del död ved och grova träd. Båda områdena betas idag men betetrycket är relativt svagt. På de gamla grova ekarna har de rödlistade arterna ekspik (hotkategori VU=sårbar) och rosa skärelav, gul dropplav och koralltaggvamp (alla tre hotkategori NT=missgynnad) påträffats.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

Trädklädda betesmark (9070)

- Igenväxning och beskuggning av de grova lövträden förkortar trädens livslängd och missgynnar de många trädlevande arterna som företrädesvis gynnas av att trädet är solbelyst.
- Upphörd eller för svag hävd.
- Avverkning och andra skogsbruksåtgärder.
- Exploatering.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20Beteckning
511-16682-2016

Bevarandeåtgärder med tidsplan

Gällande regler

Enligt 7 kap 28§ miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27§ MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötsel och för förvaltning av området.

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB. Utökat strandskydd gäller upp till 300 meter på landsidan och 100 meter ut i sjön från strandlinjen. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t ex uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t ex byggnader som behövs för de areella näringarna.

Behov av ytterligare reglering

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus behöver formellt skydd i någon form utredas vidare alternativt avtal eller miljöersättning för att säkra att området hävdas.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Kallvik. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
Trädklädd betesmark (9070)	<i>Bete.</i>	
	<i>Successiv friställning av samtliga jätteekar så att grenarna inte konkurrerar med omgivande växtlighet och så att åtminstone delar av stammarna är solbelysta.</i>	Successivt
	<i>Öka betetrycket i området efter röjningen för att undvika uppslag av lövsly.</i>	Efter genomförd röjning
	<i>Låt lågor av ädellövträden och grova grenar av dessa ligga kvar i markerna. För att de inte ska täcka för stora delar av marken kan de samlas i högar.</i>	Kontinuerligt

Bevarandestatus i dag

Tabell 4. Bevarandestatus hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandestatus
Trädklädd betesmark (9070)	<i>Ej gynnsam.</i> Igenväxning.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16682-2016

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Naturkatalog för Stockholms län. Remissupplaga. 1996.

Länsstyrelsen i Stockholms län. Ängs- och hagmarksinventeringen i Stockholms län. 1987-1991.

Skogsvårdsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. 1997.

Karta